

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Argumenta Macedonianorum diluuntur. c. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

Trinitate, & fide Catholica.

Ex Patr.?
Tertio scripserunt contra hunc errorem, præter Patres citatos præcedenti disputatione peculiariter tractantes de Spiritu sancto, Dionysius Alexand. duos libros, quos fecit Latinos Hieron. & sunt inter eius opera, Basilii aduersus Eunomium librum vnum, Ambrosii de Spiritu sancto ad Gratianum libros tres.

Dionys. Alexand.
Basil. aduersus Eunomium.
Ambros. de Spiritu sancto.
Ex quibus sequitur, Spiritum sanctum non posse esse animam mundi, alioqui creatura esset. Si enim est Deus, ergo est cælo, & toto vniuerso excelsior: nec eo definiti potest Iob. 22. Nonne cogitas, quod Deus excelsior cælo sit, & super stellarum verticem sublimatur? & 2. Paralip. 2. Cælum & cæli cælorum capere non possunt, ac si esset anima mundi toto ipso cælo & vniuerso, vt proprio corpore definitur, & caperetur, quod est contra scripturam allegatam, & contra id, quod supra disputat. 29. ex professo probatum est.

CAPVT III.

Argumenta Macedonianorum diluuntur.

Primum argumentum Macedonianorum erat:
nusquam in scriptura Spiritus sanctus Deus appellatur, ergo non est dicendus Deus. Hoc sapientius repetebant, vt refert Nazianz. oratione 5. de Theologia, quæ ordine est 37. Respondetur, id esse manifestè falsum, vt ex supra citatis testimoniis liquet.

Secundo obijcebant illud Ioan. 1. Omnia per ipsum (hoc est per verbum) facta sunt. Ergo etiam Spiritus sanctus, factus est. Respondet Nazianz. oratione citata, non omnia facta esse per verbum, sed quæcumque sunt facta: Spiritum autem sanctum esse extra ordinem eorum rerum, quæ factæ sunt: nam alioquin, & Pater etiam factus esset per verbum.

Tertio afferunt illud Amos 4. iuxta lectionem 70. Ego Dominus sum, am tonitruum, & creans Spiritum, ergo Spiritus creatus est à Domino. Respondeo cum Nazianz. ibidem Athanas. in Epistola ad Serapionem, & Basilio lib. 3. contra Eunomium, Spiritum eo loco significare ventum.

Quarto ad Rom. 8. Spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Si autem esset Deus, non posset postulare. August. in Epistola 12. & lib. 1. contra Maximinum, Arrian. & Nazianz. oratione 36. num. 54. & 56. intelligentes hunc locum de Spiritu sancto, tertia videlicet in Trinitate persona, explicant hoc modo: postulat, hoc est, postulare facit, quia adiunxit infirmitatem nostram, vt postulemus. Eadem ratione putant, ad Galat. 4. dicit, *Misi Deus Spiritum filij sui in corda vestra.* clamanem Abba Pater. Perinde enim est, atque illud eiusdem cap. ad Rom. 8. *Acceptis Spiritum filiorum,* in quo clamanus, Abba Pater. Nam quia clamare nos facit, in eo, hoc est, eius virtute roborati dicimus clamare, & ipse dicitur clamanus, Abba Pater. Facilis meo iudicio intelligunt recentiores de fundis ille enim dicitur pro nobis postulare, quia quod ex nobis nescimus, instructi Spiritu gratiæ rectè postulamur. Atqui si expendamus verbum *re*, & reuera postulare, ibi non significat facit postulare, sed orare, & exposcere, qui enim in-

CAP. I.

21

tercedit, ipse etiam postulat, & exorat.

Solutur vltima obiectio.
Demum, quod Spiritus sanctus dicatur, non se ipso loqui, aut dicatur à Filio mitti, & ab eo accipere, aut esse tertia in Trinitate persona, non probat esse creaturam; hæc enim omnia de Spiritu sancto dicuntur ratione originis, quia à Patre, & Filio procedit, vt suis locis dicemus. Et hæc satis sunt ad probandum in Deo esse processiones personarum in eadem natura, omnes enim Patres, & concilia non aliter concedunt tres personas eiusdem naturæ, quam productione secundæ à primæ, & tertiæ ab vtrique: id quod ex Scriptura colligitur. Nam nomen Filij, & Spiritus sancti processionem ab alio denotat. Cæterum de qualitate, & modo harum processionum plura in cursu disputationis dicenda sunt: nunc satis sit cum S. Thom. in genere defuisse, in Deo esse processiones, nec plures quam duas, quia cura non sunt nisi tres personæ, vlla illarum necessario debet esse ingenerata, scilicet Pater, vt disputat. 140. videbimus. Iam vero, quæ circa quæstionem B. Thom. disputanda supersunt, aggrediamur.

DISPUTATIO CXI.

An processionis diuinæ sint operationes intellectus, & voluntatis.

Opinio Durandi, cap. 1.

Processiones diuinæ esse actus intellectus, & voluntatis. Schola Theologorum communiter tradit, cap. 2.

CAPVT I.

Opinio Durandi.

Præfatus controversia tractari solet circa Do-
ctinam artic. S. Thom. vbi differit de numero
processionum; ex numero enim operationum immanentiū n. imeris etiam processionum colligitur: quare, vt sciamus quot sint processionem, prius videndum est, an sint operationes intellectus & voluntatis, & quales illæ sint. Sed antea quam Scholasticorum sententias referamus, vindicare oportet Ricard. de sancto Victore à falsa quadam opinione, quæ illi à recentioribus imputatur. Dicunt enim illum in ea fuisse sententia, vt assereret, vtramque processionem diuinam esse per voluntatem, cum tamen reuera 3. de Trinitate, cap. 2. vsque ad 10. vbi de hac re disputat, solum prober ex amoris perfectione, res debere esse personas; quia alioqui perfectus amor non esset: quia etiam ratione ad idem probandum vtuntur Alexand. 1. p. q. 43. in 5. & 45. in 7. Bonauentura in primum distinct. 2. quæst. 4. & Maior in primum quæst. 6. art. 1. conc. 3. cum tamen plane asserant, alteram processionem esse per intellectum, alteram per voluntatem. In quæstione igitur propostâ fuit sententia Durand. in primum distinct. 6. quæst. 2. Filium propriè non procedere in diuinis per intellectum, nec Spiritum per voluntatem, sed proximè vtrumque ex natura ipsa diuina secundum rationem filij processionem tribui intellectui, & Spiritus sancti processionem voluntati. Nam cum prior processio in humanis sit per intellectum, posterior per voluntatem; similitudine quadam processio filij

S. Thom.
Alexand.
Bonauent.
Maior.
Processiones diuinæ per appropriationem dici intellectus & voluntatis sensu Durand.